

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 10CoCsp/73/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6120313916
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 05. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Bibiána Ťažiarová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2022:6120313916.1

Uznesenie

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedníčky senátu: JUDr. Bibiána Ťažiarová a členiek senátu: JUDr. Zlatica Javorová a JUDr. Gabriela Brišková, v spore žalobcu: Intrum Slovakia s.r.o., IČO: 35 831 154, so sídlom Mýtna 48, Bratislava, zastúpeného advokátom: JUDr. Ján Šoltés, so sídlom Mýtna 48, Bratislava proti žalovanej: B. S., nar.: XX.X.XXXX, bytom B. XXXX/XX, M. U., zastúpenej advokátom: Mgr. Peter Arendacký, so sídlom Železničiarska 13, Bratislava, o zaplatenie 1.334,92 Eur s príslušenstvom, na odvolanie žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Galanta č. k. 18Csp/129/2020-151 zo dňa 29. júna 2021, takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie **r u š í a v r a c i a** na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie I. výrokom žalobu zamietol, II. výrokom priznal žalovanej nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

2. Rozhodnutie súd prvej inštancie odôvodnil právne aplikáciou ustanovení § 52 ods. 1, § 53 ods. 9, § 524 ods. 1 a 2, § 565 Občianskeho zákonníka, § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z. z. o bankách a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Vecne dôvodil, že právny predchodca žalobcu - VÚB, a.s. a žalovaná uzatvorili dňa 20.9.2016 zmluvu o spotrebiteľskom úvere, na základe ktorej právny predchodca žalobcu poskytol žalovanej peňažné prostriedky v sume 1.400,- Eur, ktoré sa zaviazala splácať v mesačných splátkach (96) po 27,95 Eur vrátane poistenia, pri celkovej čiastke, ktorú musí dlžník zaplatiť 2.444,32 Eur, úrokovou sadzbou 15,10 % ročne, RPMN 16,87 % a priemernou RPMN 18,43%, poplatok za poskytnutie úver 28,- Eur. Žalovaná porušila povinnosť uhrádzať jednotlivé splátky riadne a včas. Právny predchodca žalobcu listom zo dňa 28.8.2017 (tretia upomienka - pokus o zmier) vyzval žalovanú na okamžité zaplatenie dlžnej sumy 84,52 Eur a zároveň ju upozornil, že v opačnom prípade bude požadovať vrátiť celú sumu poskytnutého úveru s príslušenstvom pred dátumom splatnosti dohodnutým v zmluve. Z dôvodu neuhradenia dlhu, právny predchodca žalobcu listom zo dňa 13.10.2017 (výzva na predčasné splatenie zostatku úveru s príslušenstvom) oznámil žalovanej predčasnú splatnosť pohľadávky k 13.10.2017 a vyzval ju na úhradu dlžnej sumy 1.429,81 Eur v lehote do 7 kalendárnych dní odo dňa doručenia výzvy (žalovaná výzvu prevzala dňa 27.10.2017). Listom zo dňa 29.11.2019 právny predchodca žalobcu oznámil žalovanej postúpenie pohľadávky voči žalovanej vyplývajúcej zo zmluvy č. 3000003125812321 zo dňa 20.9.2016 ku dňu 26.11.2019 na žalobcu. S poukazom na námietku žalovanej sa okresný súd zaoberal aktívnou vecnou legitímáciou žalobcu. Ak je pre platnosť postúpenia potrebné splniť určité podmienky (napr. uvedené v § 92 ods. 8 zákona o bankách) bol postupník v konaní, v ktorom takto postúpenú pohľadávku uplatňuje, povinný tvrdiť a dokázať predpoklady svojej aktívnej legitímácie, teda okrem iného aj splnenie podmienok platného postúpenia. Nepreukázanie podmienok v zmysle § 92 ods. 8 má za následok nedokázanie aktívnej legitímácie postupníka. V zmysle § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z. z. môže byť spôsobilým predmetom postúpenia len splatná pohľadávka. Banka je v prípade porušenia zmluvnej povinnosti dlžníka splácať úver riadne a včas oprávnená vyhlásiť

mimoriadnu splatnosť úveru, po doručení výzvy dlžníkovi, za podmienok stanovených v zákone o bankách, alebo zmluvu o úvere vypovedať, prípadne od nej odstúpiť, v súlade so všeobecnými obchodnými podmienkami. V prípade, ak nebola vyhlásená mimoriadna splatnosť úveru, resp. pokiaľ zmluvný vzťah nezanikol výpoveďou alebo odstúpením od zmluvy, nie je možné urobiť záver o tom, že by predmetný úver bol ku dňu postúpenia splatný. V predmetom prípade žalobca nepreukázal, že pred zosplatnením pohľadávky právny predchodca žalobcu upozornil žalovanú riadne a včas a najmenej v lehote 15 dní na možnosť zosplatnenia. Žalobca síce predložil súdu tretiu upomienku (pokús o zmier zo dňa 28.8.2017), v ktorom žalovanú vyzval na zaplatenie omeškaných splátok s upozornením na možnosť požadovať splatnosť celého dlhu, avšak nepredložil dôkaz o tom, že túto upomienku aj skutočne žalovanej zaslal, nakoľko ju nie je možné spárovať s predloženým nedatovaným podacím hárkom, a že táto sa aj dostala do dispozičnej sféry žalovanej. Žalovaný k žalobe síce pripojil podacie hárky, avšak ani jeden z podacích hárkov nepreukázal ani len odoslanie upomienky zo dňa 28.8.2017 žalovanej, ktorá predchádzala zosplatneniu úveru. Predložené podacie hárky sú z mesiaca november 2019, máj 2020 a nedatovaný podací hárkok. Z uvedeného dôvodu nemohlo dôjsť k platnému zosplatneniu celého dlhu žalovanej ku dňu 13.10.2017 v zmysle § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka. Žalobca teda nepreukázal, že pohľadávka voči žalovanej bola v čase jej postúpenia na žalobcu spôsobilá na postúpenie v zmysle § 92 ods. 8 zákona o bankách. Z tohto dôvodu potom samotná zmluva o postúpení pohľadávky v časti týkajúcej sa takejto nepostupiteľnej pohľadávky je absolútne neplatným právnym úkonom, na ktorú neplatnosť je súd v konaní ex offo prihladnúť. Žalobca tak nepreukázal svoju aktívnu legitímáciu, a z toho dôvodu súd žalobu zamietol. O trovách konania okresný súd rozhodol podľa § 255 ods. 1 Civilného sporového poriadku, pričom žalovaná bola v spore plne úspešná, preto jej priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %. O výške náhrady trov konania rozhodne súd po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník (§ 262 ods. 2 Civilného sporového poriadku).

3. Proti tomuto rozsudku súdu prvej inštancie podal odvolanie žalobca, ktorým navrhol jeho zmenu vyhovením žalobe a priznanie náhrady trov konania v plnom rozsahu s poukazom na § 365 ods. 1 písm. d), e), d), f) a h) Civilného sporového poriadku. Argumentoval tým, že nie je správny záver okresného súdu, že nebolo preukázané, že si právny predchodca žalobcu splnil podmienky v ustanovení § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka, predovšetkým čo sa týka doručenia upozornenia spotrebiteľa pri omeškaní so splatením splátok viac ako 3 mesiace, že v lehote nie kratšej ako 15 dní uplatní práva na zosplatnenie úveru. Spolu so žalobou bola okresnému súdu doručená nielen tretia upomienka zo dňa 28.8.2017 (výzva na úhradu omeškanej splátky), ale aj podací hárkok preukazujúci doručovanie tejto žalovanej, a to pod číslom zásielky RE364250154SK. Z tohto podacieho hárku je zrejmé, že predmetná výzva bola daná na poštovú prepravu dňa 28.8.2017, čo vyplýva z dátumu na ľavej bočnej strane hárku. Má za to, že k zosplatneniu dlhu došlo platne, a tvrdenie okresného súdu, že žalobca nepreukázal doručenie predmetných výziev, je nesprávne. Poukázal na judikatúru NS SR na posudzovanie účinkov doručenia poštových zásielok. Pre nadobudnutie účinkov doručenia úkonu nie je podstatné, či sa adresát s obsahom doručovanej zásielky úkonu oboznámil až neskôr, v čase plynutia odbernej lehoty na vyzdvihnutie uloženej zásielky, resp. tieto účinky nastávajú aj v prípade ak nevyužil možnosť oboznámiť sa s obsahom uloženej zásielky (pozri uznesenie NS SR sp. zn. 4Obdo 73/2016 uverejnené v časopise zo Súdnej praxe pod č. 45/2018, uznesenie NS SR sp. zn. 5Cdo 129/2010. V konaní preukázal splnenie podmienok v zmysle § 92 ods. 8 zákona o bankách, že k postúpeniu pohľadávky došlo riadne a platne.

4. Žalovaná odvolací návrh nepodala, k doručenému odvolaniu sa nevyjadрила.

5. Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 34 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku účinného od 1.7.2016 - ďalej len „CSP“), po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 362 ods. 1 CSP), oprávneným subjektom - zároveň stranou, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 359 CSP), proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie, proti ktorému zákon odvolanie v čase jeho podania pripúšťa (§ 355 ods. 1 CSP), po skonštatovaní, že podané odvolanie má zákonné náležitosti (§ 127 a § 363 CSP) a že odvolateľ použil zákonom prípustné odvolacie dôvody (§ 365 ods. 1 CSP), preskúmal napadnuté rozhodnutie v medziach daných rozsahom (§ 379 CSP) s výnimkou zamietnutia návrhu na prerušenie konania a dôvodmi odvolania (§ 380 ods. 1 CSP), s prihladnutím ex offo na prípadné vady týkajúce sa procesných podmienok, ktoré nezistil (§ 380 ods. 2 CSP), súc pritom viazaný skutkovým stavom ako ho zistil súd prvej inštancie bez potreby zopakovať alebo doplniť dokazovanie (§ 383 CSP), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario), bez potreby doplnenia dokazovania, a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu je dôvodné, v dôsledku čoho je nevyhnutné

rozsudok súdu prvej inštancie zrušiť (§ 389 ods. 1 písm. c/ CSP) a vec mu vrátiť na ďalšie konanie a nové rozhodnutie (§ 391 ods. 1 CSP).

6. Predmetom prieskumu odvolacieho súdu je posúdiť či prvoinštančný súd rozhodol správne ak I. výkonom žalobu zamietol (zaplatenie sumy 1.334,92 Eur, úrok z omeškania 5 % ročne zo sumy 1.334,92 Eur od 4.11.2017 do zaplatenia) s poukazom na odvolacie dôvody uplatnené odvolateľom.

7. Z obsahu spisu vyplýva, že dňa 20.9.2016 uzavrel právny predchodca žalobcu - VÚB, a.s. a žalovaná zmluvu o spotrebiteľskom úvere, na základe ktorej právny predchodca žalobcu poskytol žalovanej peňažné prostriedky v sume 1.400,- Eur, ktoré sa zaviazala splácať v mesačných splátkach (96) po 27,95 Eur vrátane poistenia, pri celkovej čiastke, ktorú musí dlžník zaplatiť 2.444,32 Eur, úrokovou sadzbou 15,10 % ročne, RPMN 16,87 % a priemernou RPMN 18,43 %, poplatok za poskytnutie úver 28,- Eur.

8. Právne posudzovanie veci je činnosť súdu, pri ktorej zistený skutkový stav podriadiť pod skutkovú podstatu príslušnej právnej normy, na základe čoho dospieva k záveru, či právo prizná alebo neprizná. Právne posúdenie veci je nesprávne, ak sa súd pri tejto činnosti dopustil omylu (buď v tom, že na správne zistený skutkový stav aplikoval iný právny predpis než mal, alebo ak správne aplikovaný právny predpis nesprávne interpretoval).

9. Súd prvej inštancie správne posúdil predmetnú zmluvu o úvere ako spotrebiteľskú zmluvu v zmysle § 52 ods. 1 Občianskeho zákonníka, keď ide štandardnú formulárovú zmluvu, uzavretú medzi žalovaným ako veriteľom a žalobkyňou ako spotrebiteľom, pričom predmetná zmluva je podľa odvolacieho súdu zároveň zmluvou o spotrebiteľskom úvere v zmysle zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy, ktorá bola uzavretá medzi stranami. Pri právnej úprave spotrebiteľských zmlúv sa vychádza zo zásady ochrany spotrebiteľa ako tzv. slabšej zmluvnej strany a neprípustnosti zneužívania monopolného postavenia dodávateľov ako tzv. silnej zmluvnej strany. Postavenie slabšej zmluvnej strany vyplýva zo skutočnosti, že spotrebiteľ nemá možnosť individuálne ovplyvniť obsah zmluvy vopred pripravenej dodávateľom. Vychádza sa z toho, že spotrebiteľ dobromyseľne uzaviera zmluvu a právom očakáva, že dodávateľ ako odborník, profesionálne znalý podnikateľ dodáva tovar alebo služby so zárukou kvality.

10. Podľa § 7 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch veriteľ je pred uzavretím zmluvy o spotrebiteľskom úvere alebo pred zmenou tejto zmluvy spočívajúcej v navýšení spotrebiteľského úveru povinný posúdiť s odbornou starostlivosťou schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver, pričom berie do úvahy najmä dobu, na ktorú sa poskytuje spotrebiteľský úver, výšku spotrebiteľského úveru, príjem spotrebiteľa a prípadne aj účel spotrebiteľského úveru.

11. Podľa § 11 ods. 2 zákona o spotrebiteľských úveroch ak veriteľ nekonal s odbornou starostlivosťou podľa § 7 ods. 1, nie je oprávnený vyžadovať od spotrebiteľa jednorazové splatenie spotrebiteľského úveru.

12. Zákon o spotrebiteľských úveroch vyžaduje skúmanie bonity klienta s odbornou starostlivosťou, t. j. vyžaduje vyšší stupeň obozretnosti a odbornosti. Zákonnú podmienku uvedenú v § 7 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch „s odbornou starostlivosťou posúdiť schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver“ je potrebné vykladať tak, že nepostačuje zo strany spotrebiteľa len uvedenie výšky príjmov a výdavkov, ale od žalobcu ako veriteľa sa vyžaduje, aby poskytnuté informácie analyzoval a vyhodnocoval. Dôraz pri posúdení úverovej schopnosti je pritom kladený na pomer medzi príjmami a výdavkami spotrebiteľa a na posúdenie toho, či spotrebiteľovi zostane po vynaložení bežných výdavkov mesačne taká čiastka, aká bude potrebná pre splácanie úveru. Pri posudzovaní budúcej schopnosti spotrebiteľa splácať úver sa vychádza z existujúceho stavu a prezumpcie jeho zachovania do budúcnosti. Nejde pritom o získanie stopercentnej istoty, že úver bude v budúcnosti splatený, pretože nie je napr. možné s istotou vylúčiť, že spotrebiteľ dostane výpoveď z pracovného pomeru, dlhodobu chorobu a pod. Cieľom zákonodarcu bolo efektívne zamedziť predlžovaniu spotrebiteľov, ktorí nie sú schopní svoje záväzky riadne splácať. Z textu zákona o spotrebiteľských úveroch vyplýva, že informácie pre rozhodnutie dodávateľa o tom, či zmluvu uzavrie alebo nie, si má veriteľ zabezpečiť sám a to aj v spolupráci so žiadateľom o úver. Pri získavaní relevantných informácií za účelom posúdenia úverovej schopnosti spotrebiteľa tak veriteľ vychádza ako z informácií dodaných spotrebiteľom a samozrejme ním aj preukázaných, tak z informácií, ktoré získava z iných dostupných zdrojov. Je povinnosťou veriteľa

takto získané informácie zhromaždiť, vyhodnotiť ich dostatočnosť a rozhodnúť, či a ktoré informácie je nevyhnutné ďalej overovať. Za dostatočné sa považujú iba také informácie o príjmoch a výdavkoch, z ktorých je veriteľ schopný získať objektívny obraz o žiadateľovej finančnej situácii. Spotrebiteľ je povinný poskytnúť veriteľovi na jeho žiadosť úplné, presné a pravdivé údaje. Táto povinnosť však nezabavuje veriteľa konať s odbornou starostlivosťou, teda vyžiadať si od spotrebiteľa potrebné informácie, aktívne si zabezpečovať ďalšie primerané a objektívne zistiteľné informácie o spotrebiteľovi a takto získané informácie riadne vyhodnotiť. Schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver tak treba chápať ako situáciu, keď v závislosti na frekvencii splácania zostane spotrebiteľovi v jeho osobnom a domácom rozpočte dostatok finančných prostriedkov, aby mohol bez akýchkoľvek problémov a obmedzení splácať splátku v predpokladanej výške. Preto dodávateľ musí okrem iného analyzovať spotrebiteľov osobný a domáci rozpočet a to ako stranu príjmov, tak stranu výdavkov, a to vždy vo vzťahu ku konkrétnemu žiadateľovi o úver. Analýza iba niektorej zo strán rozpočtu sama o sebe k posúdeniu úverovej schopnosti nepostačuje.

13. Predmetom konania je pohľadávka, ktorej zaplata sa žalobca domáha ako postupník pôvodného veriteľa (VÚB, a.s.) zo zmluvy, ktorú tento uzavrel so žalovanou. Okresný súd postupoval správne, ak sa v prvom rade zaoberal skutočnosťou, či preukázal svoju aktívnu legitímáciu, teda legitímne nadobudnutie v žalobe uplatnených práv od pôvodného veriteľa, pričom aj samotná žalovaná túto skutočnosť v konaní (aktívne namietala). Zo spisu vyplýva, že na preukázanie svojej aktívnej legitímácie súdu prvej inštancie predložil žalobca kópiu Zmluvy o postúpení pohľadávok, predmetom ktorej malo byť i postúpenie pohľadávky voči žalovanej na žalobcu zo Zmluvy o poskytnutí spotrebiteľského úveru „Flexipôžička“ zo dňa 20.9.2016 (čl. 29), list zo dňa 29.11.2019, ktorým žalovanej oznámil postúpenie pohľadávky vyplývajúcej zo zmluvy č. 3000003125812321 zo dňa 20.9.2016 ku dňu 26.11.2019 (čl. 21), list zo dňa 28.8.2017 (tretia upomienka - pokus o zmier) na čl. 34, ktorým právny predchodca žalobcu vyzval žalovanú na okamžité zaplataenie dlžnej sumy 84,52 Eur a zároveň ju upozornil, že v opačnom prípade bude požadovať vrátiť celú sumu poskytnutého úveru s príslušenstvom pred dátumom splatnosti dohodnutým v zmluve (poštový podací hárok - dátum odovzdania zásielky RE364250154 SK na poštovú prepravu dňa 28.8.2017 čl. 24), list zo dňa 13.10.2017 (výzva na predčasné splatenie zostatku úveru s príslušenstvom), ktorým oznámil právny predchodca žalovanej predčasnú splatnosť pohľadávky k 13.10.2017 a vyzval ju na úhradu dlžnej sumy 1.429,81 Eur v lehote do 7 kalendárnych dní odo dňa doručenia výzvy (doručenka zo dňa 27.10.2017 čl. 35). Stranou v spore sa niekto môže stať bez toho, aby bol účastníkom hmotno-právneho vzťahu, o ktorý v konaní ide; stačí, ak podá žalobu (v takom prípade sa stáva žalobcom) alebo aby bola proti nemu podaná žaloba (v takom prípade sa stáva žalovaným). Či však bude žalobca v spore úspešný, závisí od toho, či je účastníkom hmotno-právneho vzťahu, z ktorého sa vyvodzuje žalobou uplatnený nárok. Pre označenie stavu vyplývajúceho z hmotného práva, kedy je jedna strana subjektom práva a strana na opačnej procesnej strane subjektom povinnosti, ktoré sú predmetom konania, sa v občianskom procesnom práve užíva pojem vecná legitímácia. Z hľadiska posúdenia vecnej legitímácie nie je rozhodujúce, či a na základe čoho sa určitá fyzická alebo právnická osoba len subjektívne cíti byť stranou určitého hmotno-právneho vzťahu, ale vždy iba to, či stranou objektívne je alebo nie je. Nedostatok aktívnej vecnej legitímácie znamená, že ten, kto o sebe tvrdí, že je nositeľom hmotno-právneho oprávnenia (žalobca), nie je nositeľom toho hmotno-právneho oprávnenia, o ktoré v konaní ide; o nedostatok pasívnej vecnej legitímácie ide naopak vtedy, ak ten, o kom žalobca tvrdí, že je nositeľom hmotno-právnej povinnosti (žalovaný), nie je nositeľom hmotno-právnej povinnosti, o ktorú v konaní ide (por. rozsudok Najvyššieho súdu SR, sp. zn. 3 Cdo 192/2004).

14. Podľa § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z. z. o bankách (ďalej len zákon o bankách), ak je napriek písomnej výzve banky alebo pobočky zahraničnej banky jej klient nepretržite dlhšie ako 90 kalendárnych dní v omeškaní so splnením čo len časti svojho peňažného záväzku voči banke alebo pobočke zahraničnej banky, môže banka alebo pobočka zahraničnej banky svoju pohľadávku zodpovedajúcu tomuto peňažnému záväzku postúpiť písomnou zmluvou inej osobe, a to aj osobe, ktorá nie je bankou (ďalej len „postupník“), aj bez súhlasu klienta. Toto právo banka alebo pobočka zahraničnej banky nemôže uplatniť, ak klient ešte pred postúpením pohľadávky uhradil banke alebo pobočke zahraničnej banky omeškaný peňažný záväzok v celom rozsahu vrátane jeho príslušenstva; to neplatí, ak súčet všetkých omeškaní klienta so splnením čo len časti toho istého peňažného záväzku voči banke alebo pobočke zahraničnej banky presiahol jeden rok. Pri postúpení pohľadávky je banka alebo pobočka zahraničnej banky povinná odovzdať postupníkovi aj dokumentáciu o záväzkovom vzťahu, na ktorého základe vznikla postúpená pohľadávka; banka alebo pobočka zahraničnej banky môže

postupníkovi poskytnúť informáciu o jednotlivých iných záväzkových vzťahoch medzi bankou alebo pobočkou zahraničnej banky a klientom len za podmienok a v rozsahu ustanovených týmto zákonom.

15. Ustanovenie § 92 ods. 8 zákona o bankách dovoľuje banke postúpiť jej pohľadávky voči klientovi za splnenia určitých podmienok. V zmysle citovaného ustanovenia tak predpokladom postupiteľnosti pohľadávky banky na inú osobu je, aby bol ohľadom tejto pohľadávky klient v omeškaní aspoň 90 dní a aby ho banka na jej splnenie písomne vyzvala. Ak tieto predpoklady nie sú splnené, pohľadávka banky nie je postupiteľná. Ak určitá pohľadávka nie je postupiteľná (teda jej postúpenie je objektívne neprípustné, zakázané), potom jej „postúpenie“ je svojím obsahom a účelom v priamom rozpore so zákonom a ako také je neplatné v zmysle § 39 Občianskeho zákonníka, a to nielen medzi stranami zmluvy o postúpení, ale aj navonok, voči dlžníkovi.

16. Banka je v prípade porušenia zmluvnej povinnosti dlžníka splácať úver riadne a včas oprávnená vyhlásiť mimoriadnu splatnosť úveru, po doručení výzvy dlžníkovi, za podmienok stanovených v zákone o bankách, alebo zmluvu o úvere vypovedať, prípadne od nej odstúpiť, v súlade so všeobecnými obchodnými podmienkami.

17. Podľa § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka ak ide o plnenie zo spotrebiteľskej zmluvy, ktoré sa má vykonať v splátkach, môže dodávateľ uplatniť právo podľa § 565 najskôr po uplynutí troch mesiacov od omeškania so zaplatením splátky a keď súčasne upozornil spotrebiteľa v lehote nie kratšej ako 15 dní na uplatnenie tohto práva.

18. Podľa § 565 Občianskeho zákonníka ak ide o plnenie v splátkach, môže veriteľ žiadať o zaplatenie celej pohľadávky pre nesplnenie niektorej splátky, len ak to bolo dohodnuté alebo v rozhodnutí určené. Toto právo však môže veriteľ použiť najneskôr do splatnosti najbližšie nasledujúcej splátky.

19. Vo vzťahu k plneniu zo spotrebiteľskej zmluvy, ktoré sa má vykonať v splátkach, je ustanovenie § 565 Občianskeho zákonníka o strate výhody splátok modifikované ustanovením § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka.

20. Ustanovenie § 565 Občianskeho zákonníka len umožňuje veriteľovi pri splnení zákonom stanovených predpokladov žiadať zaplatenie celej pohľadávky naraz a to iba vtedy, ak to bolo dohodnuté alebo v rozhodnutí určené. Toto právo veriteľa je pritom časovo ohraničené, keďže veriteľ ho môže využiť iba do splatnosti najbližšie nasledujúcej splátky. Nevyužitím tohto práva veriteľa alebo márnym uplynutím lehoty na zaplatenie ďalšej splátky, resp. do jej účinného splnenia, nedochádza k splatnosti celého dlhu, ale platí naďalej pôvodné dojednanie o splátkach (nie sú dotknuté dôsledky omeškania s tou ktorou splátkou). Toto právo však veriteľ opäť získa, ak sa dlžník dostane do omeškania nezaplatením ďalšej splátky. Ak veriteľ riadne a včas svoje právo neuplatnil, môže voči dlžníkovi požadovať naďalej len dohodnuté splátky. Okrem kumulatívnych predpokladov splatnosti celého dlhu (nesplnenie niektorej zročnej splátky, jednostranný adresovaný právny úkon veriteľa, ktorým žiada o zaplatenie celej pohľadávky, ak to bolo veriteľom a dlžníkom takto dohodnuté), ak ide o plnenie so spotrebiteľskej zmluvy, môže veriteľ (dodávateľ) uplatniť právo podľa § 565 najskôr po uplynutí troch mesiacov od omeškania so zaplatením splátky a keď súčasne upozornil spotrebiteľa v lehote kratšej ako 15 dní na uplatnenie tohto práva (§ 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka).

21. Odvolací súd konštatuje, že záver súdu prvej inštancie, že žalobca nepreukázal svoju aktívnu vecnú legitimitáciu, keď sa mu nepodarilo preukázať splnenie zákonných podmienok pre posúdenie pohľadávky VÚB a.s. voči žalovanej ako dlžníkovi žalobcu, je prinajmenšom predčasný, s ohľadom na obsah odôvodnenia napadnutého rozsudku. Súd prvej inštancie v odseku 21 odôvodnenia napadnutého rozsudku (okrem iného) konštatoval, že žalobca nepreukázal, že pred zosplatením pohľadávky právneho predchodcu upozornil riadne a včas a najmenej v lehote 15 dní na možnosť zosplatenia, keď síce predložil tretiu upomienku (pokús o zmier) zo dňa 28.8.2015, avšak nepredložil dôkaz, že upomienku žalovanej aj skutočne zaslal, nakoľko ju nie je možné spárovať s predloženým nedatovaným podacím hárkom, a že táto sa aj dostala do dispozičnej sféry žalovanej. V kontexte uvedeného odvolací súd poukazuje na to, na čl. 24 sa v spise nachádza poštový hárok (ktorý zjavne súd prvej inštancie označil ako nedatovaný poštový hárok), ktorý (okrem iných) obsahuje položku pod podacím číslom RE364250154 SK (B. S., R. XXX/XX, M. U., a ktorý obsahuje aj dátum 28.8.2017 (ľavá strana podacieho hárka), na čo dôvodne poukázal žalobca v odvolaní, ale aj v priebehu konania na súde

prvej inštancie (v podaní zo dňa 22.6.2021, ktoré je označené aj v odseku 8 odôvodnenia napadnutého uznesenia). Z uvedeného teda vyplýva, že súd prvej inštancie sa s predloženým poštovým podacím hárkom (čl. 24) náležite neoboznámil a jeho skutkový záver, že poštový podací hárok (čl. 24) nie je datovaný sa javí ako nesprávny a zároveň záver o tom, že žalobca nepreukázal odoslanie tretej upomienky ako predčasný. Je nutné tiež poukázať na to, že napriek tomu, že žalovaná na súde prvej inštancie v podaní zo dňa 19.11.2020 okrem iného v rámci námietky nedostatku aktívnej vecnej legitímácie namietala, že právny predchodca žalobcu nekonal s odbornou starostlivosťou podľa § 7 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch, čím podľa § 11 ods. 2 zákona o spotrebiteľských úveroch nebol oprávnený vyžadovať od žalovanej (spotrebiteľky) jednorazové splatenie spotrebiteľského úveru, danú námietku v kontexte uvedených zákonných ustanovení (vôbec) neposúdil, keďže nie sú ani citované v napadnutom rozhodnutí. V nadväznosti na to súd prvej inštancie nedostatočne vytvoril skutkový základ, keď vôbec nevykonal v tomto smere žiadne dokazovanie (v kontexte žiadosti o flexipôžičku čl. 8-10), pričom súd prvej inštancie sa nevyjadril k tomu, či z uvedenej listiny (s poukazom na tvrdenia strán sporu) vyplýva/nevyplýva porušenie povinnosti v zmysle § 7 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch, ktorý by ne/oprávňovalo vyžadovať od spotrebiteľa jednorazové splatenie spotrebiteľského úveru. Súd prvej inštancie tým, že vec nesprávne právne posúdil (bez aplikácie § 7 ods. 1, § 11 ods. 2 zákona o spotrebiteľských úveroch) a svoje rozhodnutie neodôvodnil vo vzťahu k preukázanému skutkovému stavu, nedal odpoveď na opodstatnenie svojho postupu, na základe ktorého kvalifikoval nárok uplatňovaný žalobcom ako neopodstatnený. Tu potom nemôže byť žiadnej pochybnosti o tom, že nahrádzanie faktickej pasivity súdu prvej inštancie v uvedenom smere činnosťou odvolacieho súdu neprichádza do úvahy, nakoľko úlohou odvolacieho súdu je len prieskum správnosti rozhodnutí súdu prvej inštancie s prípadným menej náročným doplnením alebo zopakovaním dokazovania a nie vykonávanie celého ťažiskového dokazovania až na odvolacom súde, čo vylučovalo prípadné rozhodnutie odvolacieho súdu s konečnou platnosťou.

22. Úlohou súdu prvej inštancie bude opätovne rozhodnúť o nároku žalobcu, súc pritom viazaný právnym názorom odvolacieho súdu (§ 391 ods. 2 Civilného sporového poriadku), po zohľadnení a riadnom vyhodnotení založených listinných dôkazov (s dôrazom na uvedené v odseku 17), výsledky vykonaného dokazovania je nevyhnutné vyhodnotiť v súlade s ustanovením § 191 ods. 1 Civilného sporového poriadku, a to najmä so sústredením sa na sporné otázky (najmä oprávnenie vyžadovať jednorazové splatenie úveru, splnenie predpokladov jednorazového splatenia úveru, preukázanie aktívnej vecnej legitímácie), tieto posúdiť z hľadiska všetkých na vec vzťahujúcich sa zákonných ustanovení a potom vo veci znova rozhodnúť, pričom rozhodnutie je potrebné náležite v súlade s ustanovením § 220 ods. 2 Civilného sporového poriadku odôvodniť.

23. V novom rozhodnutí rozhodne súd prvej inštancie znova o nároku na náhradu trov konania pred súdom prvej inštancie aj odvolacieho konania (§ 396 ods. 3 Civilného sporového poriadku).

24. I podľa už konštantnej judikatúry tak národných, ako aj nadnárodných súdov súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkmi konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania. Odôvodnenie rozhodnutia tak nemusí dať odpoveď na každú jednu poznámku, či pripomienku účastníka konania, ktorý ju nastolil. Je však nevyhnutné, aby bolo reagované na podstatné a relevantné argumenty účastníkov konania (porovnaj napríklad rozhodnutia ÚS SR II.ÚS 251/04, III.ÚS 209/04, II.ÚS 200/09 a podobne). Na ďalšiu argumentáciu odvolateľa, už nespôsobilú ovplyvniť posúdenie rozsudku súdu prvej inštancie, odvolací súd nepovažoval za potrebné reagovať špecifickou odpoveďou.

25. Senát odvolacieho súdu toto rozhodnutie prijal pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).
Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,

c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,

d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,

e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo

f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,

b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo

c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvom pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1).

Povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je

a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prevej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 CSP).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 CSP).

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 CSP).